

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudkyň JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobce: **M. M.,** zastoupeného Mgr. Dagmar Rezkovou Dřímalovou, advokátkou, se sídlem Muchova 9/223, Praha 6, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení,** se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce (stěžovatele) proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 14. 1. 2010, č. j. 2 Cad 131/2009 - 13,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovené zástupkyni stěžovatele, advokátce Mgr. Dagmar Rezkové Dřímalové, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 1600 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Žalobce se domáhal obnovy řízení, vedeného pod sp. zn. 4 Cad 110/2006 u Městského soudu v Praze, v němž byla zamítnuta jeho žaloba ve věci úpravy starobního důchodu dle zákona o mimosoudních rehabilitacích. Soud vyšel z toho, že i když obtížně sháněl zaměstnání v letech 1983 - 1989, nebylo prokázáno, že obtížné pracovní uplatnění bylo způsobeno politickou perzekucí nebo postupem porušujícím obecně uznávaná lidská práva a svobody. Toto rozhodnutí Městského soudu v Praze je podle žalobce nesprávné, přičemž při podání návrhu na obnovu řízení usuzoval, že jeho právo na obnovu řízení dle § 111 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.

ř. s.“), je založeno z důvodu odlišného posouzení příčiny jeho nezaměstnanosti Ústavním soudem oproti obecným soudům.

Městský soud v Praze shora označeným usnesením návrh na obnovu řízení odmítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění usnesení uvedl, že v dané věci (sp. zn. 4 Cad 110/2006) rozhodoval v řízení o kasační stížnosti i Nejvyšší správní soud a kasační stížnost zamítl. Ústavní stížnost proti rozhodnutí Nejvyššího správního soudu byla odmítnuta. Dále konstatoval, že se návrhem na obnovu řízení zabýval ve smyslu § 111 a násl. s. ř. s. a dospěl k závěru, že návrh nelze věcně projednat a musí být odmítnut. Poukazoval na ustanovení § 114 odst. 1 s. ř. s., podle něhož je obnova řízení přípustná jen proti rozsudku vydanému v řízení o ochraně před zásahem správního orgánu a ve věcech politických stran a hnutí. Podle ustanovení § 114 odst. 2 potom obnova řízení není přípustná proti rozhodnutí o kasační stížnosti. V dané věci se prakticky jedná o obnovu řízení proti rozhodnutí o kasační stížnosti, neboť rozhodnutí Městského soudu v Praze, které je návrhem na obnovu řízení napadáno, bylo přezkoumáno v rámci kasačního řízení a rozsudkem Nejvyššího správního soudu byla kasační stížnost zamítnuta. Dále poukázal na ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., podle něhož soud usnesením odmítne návrh, jestliže je podle soudního řádu správního nepřípustný. Návrh na obnovu řízení pak shledal podle ust. § 114 odst. 1 i odst. 2 s. ř. s. ve smyslu výše uvedeného nepřípustným a postupoval tak, že návrh žalobce podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítl.

Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, ve které uvedl, že se neztotožňuje se závěry Městského soudu v Praze, které vedly k odmítnutí návrhu na obnovu řízení a tvrdí, že obnova řízení měla být povolena a je v této věci přípustná, neboť jde o ochranu před nezákonným zásahem žalované. V daném případě jde o záležitost nesprávně stanovené výše starobního důchodu při nezohlednění stěžovatelovy politické pracovněprávní diskriminace minulým režimem. Stěžovatel shodně se soudem uvádí, že ve věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 4 Cad 110/2006 rozhodoval v řízení o kasační stížnosti i Nejvyšší správní soud a kasační stížnost zamítl. Ústavní stížnost proti rozhodnutí Nejvyššího správního soudu byla sice odmítnuta, avšak Ústavní soud jako první z rozhodujících orgánů v odůvodnění uvedl, že „... Nejvyšší správní soud nepopírá nezaměstnanost stěžovatele založenou politickou diskriminací v období let 1983 až 1990 ...“. Ústavní soud tedy uznal stěžovatelem tvrzenou nezaměstnanost založenou politickou perzekucí. Z těchto důvodů je stěžovatel toho názoru, že na základě vysloveného názoru Ústavního soudu by ze strany soudu mělo být zohledněno jeho politické pronásledování, včetně pracovněprávní diskriminace a mělo být zohledněno pravidlo práva důchodového pojištění, že důkazní nouze nemůže být k tíži účastníku řízení, zjistí-li se, že jeho tvrzení mohou být prokázána i jiným způsobem než tzv. povinným důkazem. Ze shora uvedených důvodů navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil jako nezákonné a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení. Stěžovatel uplatňuje důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

Městský soud po podání kasační stížnosti postupoval ve smyslu § 108 odst. 1 s. ř. s. a předložil kasační stížnost s příslušnými spisy Nejvyššímu správnímu soudu.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal, zda kasační stížnost splňuje zákonné náležitosti a shledal, že kasační stížnost podal účastník řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel v ní uplatňuje přípustný důvod ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Z obsahu kasační stížnosti je zřejmé, v jakém rozsahu a z jakých důvodů stěžovatel jím označené rozhodnutí krajského soudu napadá (§ 106 odst. 1 s. ř. s.). Kasační stížnost je tedy přípustná a vykazuje zákonné minimum náležitostí nezbytných k tomu, aby mohla být věcně projednána. Stěžovatel je rovněž zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení městského soudu v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Stěžovatel za důvody kasační stížnosti označil důvod vymezený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Nezákonnost napadeného usnesení spatřuje principiálně v tom, že obnova řízení je v jeho věci přípustná, neboť jde o ochranu před nezákonným zásahem žalované. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že s výše uvedeným názorem nelze na základě příslušné právní úpravy a ustálené judikatury souhlasit. Podle ustanovení § 114 odst. 1 s. ř. s. je obnova řízení přípustná jen proti rozsudku vydanému v řízení a) o ochraně před zásahem správního orgánu, b) ve věcech politických stran a hnutí. V posuzované věci se stěžovatel dovolává obnovy řízení ve věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 4 Cad 110/2006. V předmětném řízení byla zamítnuta jeho žaloba ve věci úpravy starobního důchodu dle zákona o mimosoudních rehabilitacích. Jednalo se zde tedy o opravném prostředku stěžovatele, směřujícímu proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 7. 8. 2006, č. X, kterým bylo rozhodnuto o přiznání starobního důchodu žalobci. Žaloba byla městským soudem zamítnuta a podanou kasační stížnost Nejvyšší správní soud zamítl. Stěžovatel se tedy domáhal obnovení tohoto řízení vedeného u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 4 Cad 110/2006.

Z citace ustanovení § 114 odst. 1 s. ř. s. vyplývá, že toto zákonné ustanovení omezuje možnost podat návrh na obnovu řízení jen na řízení a) o ochraně před zásahem správního orgánu a b) ve věcech politických stran, přičemž současně je v tomto zákoně upraveno v ustanovení § 82 řízení o ochraně před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu. Podle ustanovení § 82 s. ř. s., každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu, nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu, trvá-li takový zásah nebo jeho důsledky, anebo hrozí-li jeho opakování. V obdobné situaci, jako je výše uvedená, již rozhodoval Nejvyšší správní soud v rozhodnutí č. j. 4 Ads 44/2009 - 41 z 28. 4. 2009 a dospěl k následujícímu závěru: *„Definici zásahu zákon neobsahuje, zásah vymezuje velmi obecně a široce. Přesná definice ani není možná, protože pod pojem zásahu spadá velké množství faktických činností správních orgánů, ke kterým jsou různými zákony oprávněny. Jde o úkony neformální, pro které mohou a nemusí být stanovena pravidla, např. faktické pokyny (typicky v dopravě), bezprostřední zásahy (při ohrožení, při demonstraci, příkazy ke sjednání nápravy), zajišťovací úkony atd., tedy obecně úkony, které nejsou činěny formou rozhodnutí, ale přesto jsou závazné pro osoby,*

vůči nimž směřují, a ty jsou povinny na jejich základě něco konat, nějaké činnosti se zdržet, nebo nějaké jednání strpět, a to na základě jak písemného, tak i faktického (ústního či jinak vyjádřeného pokynu či příkazu). Kromě neformálnosti samotného zásahu (v tom smyslu, že není realizován ve formě rozhodnutí, ani jiného typově formalizovaného aktu správního orgánu) je neformální i donucení v případě nerespektování pokynu či příkazu (když ovšem i donucení je zahrnuto pod legislativní zkratku „zásah"). Z výše uvedeného nutno dovodit, že rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení o zamítnutí žádosti o starobní důchod není možné považovat za nezákonný zásah, jak jej má na mysli § 82 s. ř. s., ale jde typicky o rozhodnutí správního orgánu, proti němuž lze podat žalobu ve smyslu § 4 písm. a) s. ř. s. „Byť stěžovatelem tvrzené vady rozhodnutí žalované a soudu subjektivně stěžovatel mohl považovat za určitý „zásah" ve vztahu ke své osobě, nejsou tyto tvrzené vady rozhodnutí „nezákonným zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s.", neboť dikce uvedeného ustanovení předpokládá, že zásah, pokyn nebo donucení správního orgánu není „rozhodnutím". Na těchto skutečnostech nemůžou nic změnit ani tvrzení uvedená v kasační stížnosti, týkající se případných úvah vyslovených následně Ústavním soudem při odmítnutí ústavní stížnosti k otázce nezaměstnanosti stěžovatele v důsledku politické diskriminace. Pokud jde o důvody Městského soudu v Praze k odmítnutí návrhu na obnovu řízení s odkazem na § 114 odst. 2 s. ř. s., podle něhož není obnova řízení přípustná proti rozhodnutí o kasační stížnosti, k tomu Nejvyšší správní soud poznamenává, že městský soud primárně argumentoval nepřípustností obnovy řízení v dané věci ve spojení s § 114 odst. 1 s. ř. s., a poukaz na § 114 odst. 2 s. ř. s. uváděl doplňkově. Jeho úvaha v této otázce ostatně, materiálně vzato, odpovídala skutečnosti, i když striktně posouzeno, tato argumentace soudu není příliš případná, jak již uvedl Nejvyšší správní soud v rozhodnutí č. j. 4 Ads 44/2009 - 41 z 28. 4. 2009. Z právního hlediska však bylo v dané věci rozhodující vymezení pravidel přípustnosti, resp. nepřípustnosti, obnovy řízení obsažené v § 114 odst. 1 s. ř. s., které Městský soud v Praze uvedl a argumentoval jím na prvém místě. Za této situace Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že Městský soud v Praze postupoval správně, pokud řízení ve věci sp. zn. 4 Cad 110/2006 vedené u Městského soudu v Praze, nepovažoval za řízení podřaditelné režimu obnovy řízení podle s. ř. s. a dovodil, že podmínky pro obnovu řízení nejsou v posuzované věci splněny.

Nutno tedy uzavřít, že řízení o žalobě proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení o přiznání starobního důchodu není řízením o ochraně před zásahem správního orgánu, ale řízením o žalobě proti rozhodnutí vydanému v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné. Proti usnesení Městského soudu v Praze vydanému v tomto řízení není obnova řízení podle § 114 odst. 1 s. ř. s. přípustná. Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že napadené usnesení Městského soudu v Praze bylo vydáno v souladu se zákonem. Kasační stížnost proto za důvodnou nepovažuje, a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 60 odst. 1, 2 za použití § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatel s kasační stížností úspěch neměl a žalované právo na náhradu nákladů řízení ze zákona nenáleží (§ 60 odst. 1 a 2 s. ř. s.).

Odměna ustanovené zástupkyni stěžovatele byla stanovena za dva úkony právní služby po 500 Kč za každý úkon (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy

zastoupení a podání doplnění kasační stížnosti ze dne 7. 5. 2010 podle ustanovení § 11 odst. 1 písm. b/ a d/ vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s ustanovením § 9 odst. 2 téže vyhlášky, celkem tedy 1000 Kč), a náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky po 300 Kč, celkem tedy 1600 Kč. Ustanovené zástupkyni se tedy přiznává náhrada nákladů v celkové výši 1600 Kč. Odměna bude zástupkyni stěžovatele vyplacena do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. září 2010

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda

senátu